

Výkon přenesené působnosti v oblasti sociálně-právní ochrany dětí

Podle ustanovení § 4 zákona 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, je obecní úřad tzv. orgánem sociálně-právní ochrany zajišťující ochranu práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochranu jeho oprávněných zájmů, jmění vč. úkonů směřující k obnovení narušených funkcí rodiny.

Z příslušných ustanovení ZSPOD vyplývají úřadu povinnosti, které se vztahují k péči o rodinu a děti s trvalým pobytem v územní působnosti úřadu jako správního orgánu.

Obecnímu úřadu vyplývají z ustanovení ZSPOD povinnosti podle § 10 odst. 1 písm. a-g, v oblasti preventivní a poradenské činnosti, podle § 13 odst.3 ZSPOD v oblasti výchovných opatření, §15 odst. 1 ZSPOD v oblasti opatření na ochranu dětí a § 37 odst. 1 ZSPOD v oblasti výkonu SPO ve zvláštních případech.

Povinnost vyhledávat a monitorovat ohrožené děti, na které se zaměřuje sociálně-právní ochrana dětí vyplývá **pro všechny obecní úřady I.a II. stupně.**

Klíčovou je pro pověřené obecní úřady spolupráce s obecním úřadem obce s rozšířenou působností, kterému musí bezodkladně oznámit informace o ohroženém dítěti podle § 10 odst. 1 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb.

Sociálně právní ochranou dětí se rozumí zejména – ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění, působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny. Pro tyto účely se dítětem rozumí nezletilá osoba.

Sociálně právní ochranu dětí (dále jen SPOD) zajišťují obecní úřady obcí s rozšířenou působností a obecní úřady. Řeší především preventivní a poradenskou činnost. SPOD sleduje nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťuje příčinu jejich vzniku, činí opatření k omezení působení nepříznivých vlivů na děti. Rodič nebo jiná odpovědná osoba za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby. Tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout. SPOD spočívá především v preventivní a poradenské činnosti, zajišťování opatření na ochranu dětí (např. výchovných opatření), poskytování péče dětem vyžadujícím zvýšenou pozornost, zprostředkování osvojení a pěstounské péče, ochranu při svěřením dítěte do výchovy jiných fyzických osob než rodičů, sledování výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy.

Na webových stránkách Města Příbram jsou k dispozici základní informace o náplni sociálně-právní ochrany dětí, e-mailové a telefonické kontakty na jednotlivé pracovníky v Příbrami.

Na stránkách www.breznice.cz je k dispozici kontakt na sociálního referenta MěÚ Breznice.

Klienti mají možnost psát dotazy, na které dostávají od kompetentních pracovníků odpověď.

Dostupné z: <http://pribram.eu/mestsky-urad/odborny-meu/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi.html>

Postupy k jednotlivým činnostem

- Postup pro výkon sociálního šetření v rodině a jeho vyhodnocení
- Postup při prověřování anonymních oznámení

- Postup pro umístění dítěte do ústavní výchovy, prodloužení ÚV, přemístění dítěte v ÚV
- Postup pro vedení rozhovoru s klientem
- Postup při zpracování IPOD
- Postup pro vyhodnocení potřeb dítěte
- Postup pro poskytnutí sociálního poradenství
- Postup pro provedení výchovného pohovoru kurátora pro děti a mládež
- Postup pro provedení pohovoru s dítětem
- Postup, jak probíhá přestupkové řízení pro rodiče dle § 59 zákona o SPOD
- Postup při výkonu soudního dohledu nad výchovou dítěte
- Postup při svěření dítěte do péče ZDVOP
- Postup při podávání trestního oznámení na rodiče či osoby odpovědné za výchovu
- Postup ORP při osvojení dítěte
- Postup při svěření dítěte do PP na přechodnou dobu, zrušení
- Postup při svěření dítěte do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem
- Postup při podávání návrhů – podnětů k soudu (např. na omezení, zbavení rodičovské odpovědnosti, stanovení dohledu, napomenutí
- Zastupitelnost na pracovišti
- Vyřizování stížností a podnětů
- Postup realizace případových konferencí

Orgán sociálně-právní ochrany má zpracovány informace o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany, a to ve formě srozumitelné cílové skupině. Tyto informace jsou veřejně přístupné.

Oddělení SPOD za tímto účelem mimo jiné provádí následující úkony:

- sleduje nepříznivé vlivy působící na děti a činí opatření k omezování jejich působení
- pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě
- poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělání dítěte
- provádí šetření v rodině a bydlišti dítěte
- provádí šetření ve školském a zdravotnickém zařízení, zaměstnání nebo jiném zařízení, kde se dítě zdržuje
- zpracovává vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a individuální plány ochrany
- spolupracuje s ostatními státními orgány
- sleduje dodržování práv dítěte v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy
- vyjadřuje se k pobytu dítěte mimo tato zařízení u rodičů nebo jiných fyzických osob
- účastní se trestního a přestupkového řízení proti mladistvému
- podává návrh na podmíněné propuštění mimo výchovné zařízení

- zabývá se dětmi týranými, zneužívanými a zanedbávanými
- pracuje s dětmi, na kterých byl spáchán trestný čin, nebo je podezření ze spáchání takového činu
- oznamuje orgánům činným v trestním řízení podezření na spáchání trestného činu proti dítěti
- připravuje podklady pro činnost komise sociálně-právní ochrany dětí

Vydává rozhodnutí:

- uložení povinnosti rodičům využít odborného poradenského zařízení pokud rodiče odbornou pomoc nezajistili, ačkoli dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje
- uložení povinnosti rodičům využít odbornou poradenskou pomoc, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem
- úhradě nákladů spojených s převzetím dítěte na území ČR
- Ve věcech osvojení a pěstounské péče:
- přijímá žádosti fyzických osob, které mají zájem stát se osvojiteli, pěstouny nebo pěstouny na přechodnou dobu
- vyhledává děti vhodné k osvojení a svěření do pěstounské péče a vede příslušnou dokumentaci
- vyhledává osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a vede příslušnou dokumentaci
- vykonává funkci opatrovníka nebo poručníka a činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a v jeho zastoupení v době, kdy mu není ustanoven poručník nebo pokud se ustanovený poručník neujme své funkce

Podává soudu návrhy a podněty:

- na nařízení ústavní výchovy, její prodloužení nebo zrušení
- na svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- na výkon rozhodnutí ve věci realizace ústavní výchovy
- na omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu
- na rozhodnutí o splnění podmínky osvojení spočívající v tom, že rodiče o své dítě neprojeví zájem
- na zahájení řízení ve věci určení otcovství k nezletilému dítěti
- na nařízení předběžného opatření, ocitlo-li se dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy
- svěření dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem
- svěření dítěte do péče osoby, která má zájem stát se osvojitelem

Bližší informace ke standardům kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany orgány sociálně právní ochrany dětí jsou k dispozici na:

<http://pribram.eu/mestsky-urad/odbory-meu/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi.html>

